

Od Redakcji

Ani się obejrzelśmy, a rozpieszczająca nas do tej pory złota polska jesień umknęła gdzieś hen daleko, ustępując miejsca deszczowej szarudze. Krótki dzień i stalowoszare niebo to czas sprzyjający pracy i nauce – może dlatego jesień to sezon obfitujący w konferencje i szkolenia, również te, którym patronuje Polskie Towarzystwo Psychiatryczne. Dla Zarządu PTP jesień to czas wielu aktywności – tworzenia rekomendacji, nawiązywania współpracy z innymi towarzystwami naukowymi w celu wspólnego wypracowania standardów postępowania czy działań organizacyjnych dotyczących kolejnego Zjazdu. Czasu pozornie mamy dużo, ale i przedsięwzięcie jest spore. A teraz już zupełnie oficjalnie możemy ogłosić (z wielką radością i dumą dla piszących te słowa), że 48 Zjazd Naukowy PTP odbędzie się w dniach 03-06.09.2025 r. w Krakowie. Zatem już teraz zapraszamy do miasta, które zawsze jest piękne – i w dzień, i w nocy, i w słońcu, i w deszczu.

Ale zanim spotkamy się wszyscy w mieście królów polskich, jeszcze wiele numerów Psychiatrii Polskiej i jeszcze wiele ciekawych tekstów przed nami. A oto mamy w rękach piąty tegoroczny numer czasopisma. Zaczynamy od dwóch części rekomendacji PTP dotyczących stosowania leków z grupy SSRI u dzieci i młodzieży. Eksperti wypowiadają się na temat wskazań klinicznych, efektywności i bezpieczeństwa, odnosząc się do różnic farmakologicznych i specyfiki terapii w tej grupie wiekowej. To bardzo ważne teksty, które powinny stać się drogowskazem dla osób leczących zaburzenia psychiczne u najmłodszych pacjentów.

Kolejny tekst to niezwykle ciekawy artykuł profesorów Janusza Rybakowskiego i Filipa Rybakowskiego na temat ewolucyjnych aspektów zaburzeń dwubiegunowych. Wiemy, że współczesny paradygmat etiopatogenetyczny ChAD zakłada ujawnienie się choroby w wyniku interakcji czynników genetycznych i epigenetycznych z wpływami środowiskowymi [1], jednak można sobie zadawać pytanie, dlaczego geny choroby utrzymują się w populacji i czy objawy zaburzeń nastroju mogły mieć z perspektywy ewolucyjnej znaczenie adaptacyjne dla organizmu? Odpowiedź na te fascynujące pytania znajdują Państwo w Psychiatrii Polskiej.

Kilka artykułów poświęcono równym aspektem chorowania na schizofrenię. W jednym z nich zwrócono uwagę na ryzyko zatorowości płucnej, która jest stanem zagrażającym życiu. Wiemy, że nasi pacjenci żyją 15-20 lat krócej w porównaniu z populacją ogólną. Zwiększona umieralność hospitalizowanych pacjentów z zaburzeniami psychicznymi jest dobrze udokumentowana w wielu europejskich badaniach naukowych [2]. Stąd w praktyce tak ważne jest zwracanie uwagi na – często zaniedbane – zdrowie somatyczne pacjentów z psychozami.

Chociaż już „oswoiliśmy” COVID-19 i uciążliwe ograniczenia z czasów pandemii są tylko przykrym wspomnieniem, to wciąż widzimy konsekwencje choroby. Jak pisali w 2021 r. Babicki i Mastalerz-Migas: „Wprowadzone w krótkim czasie restrykcje, izo-

lacja wielu ludzi, ograniczenie swobód obywatelskich, a także bezpośrednie zetknięcie się z »wrogiem«, przeciwko któremu nie ma skutecznej obrony, mogą doprowadzić do znacznych zmian w psychice człowieka” [3]. Szczególnie narażone były osoby ze współistniejącymi chorobami somatycznymi czy pacjenci w wieku podeszłym [4, 5]. Jak przewidywano, konsekwencje „psychiatryczne” COVID-19 wciąż nam towarzyszą, o czym mogą Państwo przeczytać w bieżącym numerze.

Czytelnicy znajdą również bardzo ciekawe artykuły dotyczące problematyki seksuologicznej, w tym intrygujący opis przypadku złośliwych następstw masturbacji.

Życzymy owocnej lektury!

Dominika Dudek, Jerzy A. Sobański, Katarzyna Klasa

Piśmiennictwo

1. Rybakowski J. *Etiopatogeneza choroby afektywnej dwubiegunowej – stan wiedzy na rok 2021*. Psychiatria Polska 2021; 55(3): 481-496. <https://doi.org/10.12740/PP/132961>
2. Myślicka D, Zagożdżon P, Pierucka M. *Umieralność szczegółowa i czynniki ryzyka zgonu wśród pacjentów szpitala psychiatrycznego*. Psychiatria Polska 2021; 55(6): 1207-1219. <https://doi.org/10.12740/PP/122356>
3. Babicki M, Mastalerz-Migas A. *Występowanie zaburzeń lękowych wśród Polaków w dobie pandemii COVID-19*. Psychiatria Polska 2021; 55(3): 497-509. <https://doi.org/10.12740/PP/OnlineFirst/126230>
4. Cyranka K, Matejko B, Klupa T, Małecki M, Cyganek K, Kieć-Wilk B i wsp. *Cukrzyca typu 1 i COVID-19: poziom lęku, stresu i ogólnego stanu zdrowia psychicznego u pacjentów w porównaniu z grupą kontrolną*. Psychiatria Polska 2021;55 (3): 511-523. <https://doi.org/10.12740/PP/OnlineFirst/133356>
5. Górski M, Garbicz J, Buczkowska M, Marsik G, Grajek M, Całyniuk B i wsp. *Zaburzenia depresyjne wśród pensjonariuszy ośrodka opieki długoterminowej w obliczu izolacji spowodowanej pandemią COVID-19*. Psychiatria Polska 2022; 56(1): 101-114. <https://doi.org/10.12740/PP/OnlineFirst/127144>